

Nr 11

Utrikesutskottets utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts skrivelse med överlämnande av redogörelse från Nordiska rådets svenska delegation jämte i ärendet väckt motion.

Genom en den 28 mars 1969 dagtecknad skrivelse, nr 71, vilken i vissa angivna delar hänvisats till utrikesutskottet, har Kungl. Maj:t — under återopande av skrivelsen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över utrikesdepartementsärenden samma dag — till riksdagen överlämnat redogörelse för Nordiska rådets sjuttonde session i Stockholm den 1—6 mars 1969.

Till utskottet har vidare hänvisats motionen II: 1204 av herr *Holmberg m. fl.*, i vilken hemställs att riksdagen vid sin behandling av skrivelsen om Nordiska rådets session i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte som sin mening ge till känna »att arbetet med NORDEK-planen även i fortsättningen bör bedrivas med kraft i enlighet med Nordiska rådets rekommendation nr 9/1969».

Vad beträffar Kungl. Maj:ts skrivelse har utskottshänvisning skett enligt följande:

punkterna A 6 och C 1 såvitt avser gränskommunalt samarbete till konstitutionsutskottet;

samtliga under B upptagna punkter, punkterna C 1 såvitt gäller zigenarnas förhållanden i Finland och Sverige samt berättelsen från Nordiska arbetsmarknadsutskottet, C 3 utom i vad avser likartad lagstiftning om transplantation och nordiskt läkemedelssamarbete, C 5, C 6 såvitt rör samarbete på näringsforskningens område, C 7, D 1, D 2, D 5, D 7, E 2, E 4 och E 6 till statsutskottet;

punkten D 4 till bevillningsutskottet;

punkten C 1 i vad avser utvidgat ekonomiskt samarbete till bankoutskottet;

punkterna A 1 såvitt angår närings- och konkurrenslagstiftningens område, A 2, A 3, A 5, A 7, C 2, C 3 såvitt rör likartad lagstiftning om transplantation och nordiskt läkemedelssamarbete, C 4 såvitt avser samarbete rörande föroreningsfrågorna och användande av engångsförpackningar, C 6 såvitt angår likartad livsmedelslagstiftning m. m., D 3, E 3 och E 5 såvitt gäller samarbete för genomförande av FN-lagstiftning till lagutskott; samt

punkterna A 4 och C 4 i vad rör forskning och utbildning på vattenvårdens område till jordbruksutskottet.

Övriga delar under avdelning II i redogörelsen samt skrivelsen i övrigt har hänvisats till utrikesutskottet.

Den fråga som tilldrog sig det största intresset vid rådets sjuttonde session gällde möjligheterna att i den aktuella marknadssituationen vidga det nordiska ekonomiska samarbetet, den s. k. NORDEK-planen. Bakgrunden till rådets behandling av marknadsfrågorna är följande:

Vid Nordiska rådets session i februari 1968 (jfr utrikesutskottets utlåtande nr 7/1968) beslöt rådet rekommendera de nordiska regeringarna att överväga möjligheterna att utvidga det nordiska ekonomiska samarbetet att omfatta en större del av ländernas inbördes ekonomiska förhållanden (rek. nr 21/1968). En utvidgning av det ekonomiska samarbetet skulle syfta till att underlätta de nordiska ländernas deltagande i en bred europeisk lösning och vara förenlig med deras förpliktelser gentemot EFTA.

Efter ett inledande utredningsarbete under mars och april 1968 beslöt de nordiska statsministerarna vid möte i Köpenhamn den 22 och 23 april 1968 att ytterligare utredningar skulle företas och konkreta förslag föreläggas regeringarna om ett utvidgat nordiskt samarbete på en rad preciserade områden. Statsministrarna gav Nordiska ministerkommittén för ekonomiskt samarbete i uppdrag att svara för dessa undersökningar. En nordisk ämbetsmannakommitté tillsattes i juni med uppgift att senast den 1 januari 1969 avge en preliminär rapport om resultatet av undersökningarna.

Nordiska ämbetsmannakommitténs rapport, som avgavs den 3 januari 1969, överlämnades den 8 samma januari av ministerkommittén till medlemmarna i Nordiska rådets presidium och rådets ekonomiska utskott samt den 31 januari 1969 av regeringarna i Danmark, Finland, Norge och Sverige till Nordiska rådet såsom bilaga till regeringarnas meddelande i anledning av rådets förenämnda rekommendation nr 21/1968 angående ekonomiskt samarbete.

Den 1 och 2 februari 1969 avhölls å Karlsbergs slott ett möte med deltagande av de nordiska statsministrarna och andra regeringsrepresentanter, rådets presidium och rådets förstärkta ekonomiska utskott, vid vilket rapporten genomgicks. Såsom bilagor till ett senare meddelande till nyss nämnda rekommendation hade vidare fogats ytterligare tilläggsmaterial rörande utestående problem på tullområdet, gällande riktlinjer för jordbrukspolitiken respektive fiskeripolitiken samt redogörelse för det nordiska produktionssamarbetet, vilket material ämbetsmannakommittén utarbetat enligt beslut vid det nordiska statsministermötet i Helsingfors den 18 och 19 februari 1969. Av meddelandet framgick bl. a. att regeringarna har för avsikt att uppdraga åt ämbetsmannakommittén att slutföra sitt arbete och före den 15 juli 1969 utarbeta förslag till lösning på samtliga samsamarbetsråden.

Vid Nordiska rådets sjuttonde session behandlades dessa meddelanden från regeringarna jämte ett antal medlemsförslag. Samtliga saker hade

hänvisats till rådets ekonomiska utskott som i sitt uttalande konstaterade att Nordiska ämbetsmannakommitténs rapport innehåller ett klarläggande av en rad viktiga problemställningar och en värdefull belysning av naturliga riktlinjer för lösningar på en rad punkter. Utskottet hemställde att rådet måtte rekommendera regeringarna i Danmark, Finland, Norge och Sverige att fullfölja utrednings- och förhandlingsarbetet på ett sådant sätt att förslag till en lösning på samtliga i ämbetsmannarapporten behandlade samarbetsområden och ett utkast till traktat om ett omfattande och mångsidigt ekonomiskt samarbete kan föreligga senast den 15 juli 1969, att därefter översända detta material till Nordiska rådets presidium och ekonomiska utskott, att fastställa ett datum hösten 1969 för nästa möte mellan Nordiska rådets presidium, ekonomiska utskottet och statsministrarna för en diskussion av traktatutkastet och det övriga materialet samt planeringen av det fortsatta arbetet, att i de nya instruktionerna till ämbetsmännen framhäva, att förslaget skall innehålla ramar och riktlinjer för ett samarbete såväl på kort som på lång sikt och också omfatta en ändamålsenlig organisation av detta samarbete, att planera förhandlingarna mellan regeringarna på ett sådant sätt, att förslag om en dylik omfattande utbyggnad av det ekonomiska samarbetet kan föreläggas de nordiska parlamenten snarast möjligt, samt att vid det fortsatta arbetet beakta de uttalanden som gjorts av Nordiska rådets övriga utskott.

Rådet anslöt sig för sin del till ekonomiska utskottets förslag (rekommendation nr 9). Vid omröstningen i rådet avgavs 60 röster för rekommendationen. Fyra isländska medlemmar avstod från att rösta.

Utskottet vill uttrycka sin tillfredsställelse över att de nordiska regeringarna bedrivit utredningsarbetet avseende vidgat ekonomiskt samarbete med skyndsamhet och energi. Det är utskottets förhoppning att det vidare utredningsarbetet — innefattande ett utkast till traktat om ett omfattande och mångsidigt ekonomiskt samarbete — skall kunna bedrivas enligt den tidtabell som Nordiska rådet rekommenderade vid sin sjuttonde session. Detta skulle bl. a. innebära att ämbetsmannarapporten kan föreligga senast den 15 juli 1969, liksom ett utkast till traktat om ett omfattande och mångsidigt ekonomiskt samarbete.

Utskottet — som konstaterat att samtliga svenska medlemmar röstade för rådets rekommendation i ärendet — vill för sin del instämma i yrkandet i motionen II: 1204. Det är enligt utskottet angeläget att de vidare förhandlingarna mellan de nordiska regeringarna planeras på ett sådant sätt att förslag om en omfattande utbyggnad av det ekonomiska samarbetet kan föreläggas de nordiska parlamenten snarast möjligt. Situationen beträffande de ekonomiska integrationssträvandena i Europa har enligt utskottet inte förändrats på ett sådant sätt att det blivit mindre angeläget att med

energi bedriva förhandlingarna om ett fastare ekonomiskt samarbete mellan de nordiska länderna.

Vad beträffar innehållet i övrigt i Kungl. Maj:ts skrivelse finner utskottet inte skäl göra något särskilt uttalande.

Utskottet hemställer

att riksdagen med anledning av skrivelse nr 71 — i de delar denna hänvisats till utrikesutskottet — och motion nr II: 1204 måtte ge Kungl. Maj:t till känna vad ovan anförts.

Stockholm den 13 maj 1969

På utrikesutskottets vägnar:

ARNE GEIJER

Närvarande:

från första kammaren: herrar Arne Geijer (s), Lundström (fp), Birger Andersson (s), Georg Pettersson (s)*, Bengtson (cp), Dahlén (fp), Hernelius (m)* och Tage Johansson (s);

från andra kammaren: herr Mellqvist (s), fru Eriksson i Stockholm (s), herr Wahlund (cp)*, fru Lewén-Eliasson (s)* och herr Gustafson i Göteborg (fp)*.

* Ej närvarande vid justeringen.